JobRouter®

Podpis elektroniczny

Wreszcie w Twoim cyfrowym biurze!

JobRouter®

Podpis elektroniczny
Wreszcie w Twoim cyfrowym biurze

Zdygitalizowane miejsce pracy pozwala dziś na wiele: procesy takie jak elektroniczne przyjmowanie i wysyłanie faktur, automatyczne odczytywanie dokumentów czy opracowywanie faktur przebiegają kompletnie lub częściowo w sposób zautomatyzowany. Dotychczasową przeszkodą w przejściu na całkowicie elektroniczne procesowanie dokumentów był brak jednolitych zasad dotyczących podpisu elektronicznego i jego ważności. Wraz z wejściem w życie rozporządzenia UE nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej, uwierzytelniania i usług zaufania (eIDAS) stosowanie podpisu elektronicznego w Polsce i Unii Europejskiej znacznie się uprościło. Oznacza to, że w większości przypadków dokumenty podpisane elektronicznie mogą służyć za materiał dowodowy przed sądem, np. w celu udowodnienia zawarcia umowy. Podpis na papierze nie jest wymagany w większości postępowań sądowych. Zatem warto się skupić nie tyle na potencjale podpisów elektronicznych, co na możliwościach związanych z całkowitą automatyzacją procesów za pomocą podpisu elektronicznego na korzyść własnej firmy. Zalety tego rozwiązania to oczywiście większa wygoda, większe bezpieczeństwo i większa przejrzystość procesów związanych z obiegiem dokumentów.

Spis treści

Podstawowe informacje o podpisie elektronicznym

Czym jest podpis elektroniczny? **4**

Podpis elektroniczny – Kto w tym uczestniczy? **5**

Rodzaje dokumentów z podpisem elektronicznym **6**

Rodzaje dokumentów, w których nie można użyć podpisu elektronicznego **6**

Rodzaje podpisów elektronicznych **7**

Regulacje prawne i różnice w posługiwaniu się podpisem elektronicznym

Jakie są regulacje prawne związane z posługiwaniem się podpisem elektronicznym? **8**

Specyfikacje podpisów elektronicznych..... **9**

Korzyści ze stosowania zaawansowanych podpisów elektronicznych **9**

Kiedy konieczne jest użycie kwalifikowanego podpisu elektronicznego? **10**

Czym jest kwalifikowany podpis elektroniczny? **11**

Kim jest dostawca usług zaufania?..... **12**

Czym jest podpis elektroniczny?

Pojęcie „Podpis elektroniczny” oznacza ogólnie powiązanie danych z elektronicznymi informacjami umożliwiającymi zarówno identyfikację osoby, która używa podpisu lub go wystawia, jak i weryfikację spójności informacji elektronicznych powiązanych z podpisem. Rozróżnia się podpisy elektroniczne i cyfrowe.

Podpis elektroniczny – jako pojęcie prawnicze określające kontekst prawny i wartość dowodową

Podpisy elektroniczne można wygenerować za pomocą różnych technik. W Unii Europejskiej rozróżnia się zwykłe, zaawansowane i kwalifikowane podpisy elektroniczne.

Podpis cyfrowy – jako pojęcie matematyczno-techniczne

Generowanie podpisu elektronicznego wygląda następująco. Asymetryczne kodowanie oblicza wartość za pomocą poufnego klucza prywatnego (private key) umożliwiającego dostęp do cyfrowych danych (np. dokumentów lub wiadomości). Dzięki kluczowi publicznemu (public key) można zweryfikować prawa autorskie oraz spójność danych. Podpisy cyfrowe opierają się na certyfikatach dostawców usług zaufania, firm lub organizacji.

Podpis elektroniczny – Kto w tym uczestniczy?

Proces związany z podpisem elektronicznym obejmuje znaczniej więcej kroków niż tylko czynność złożenia podpisu. Wiąże się to z udziałem wielu stron, procesów i danych.

Kto podpisuje?	Klient, pośrednik, dostawca, pracownik
Co jest podpisywane?	Pliki PDF, pliki TIFF, pliki Word itp.
Kiedy i w jakiej kolejności?	Np. jako pierwszy, drugi ... ostatni sygnatariusz
Gdzie składa się podpis?	W oddziale firmy, podczas wizyty u klienta,
Po co składa się podpis?	W celu zawarcia umowy, udzielenia potwierdzenia lub wyrażenia zgody
W jaki sposób składa się podpis?	W obecności pracownika lub samemu

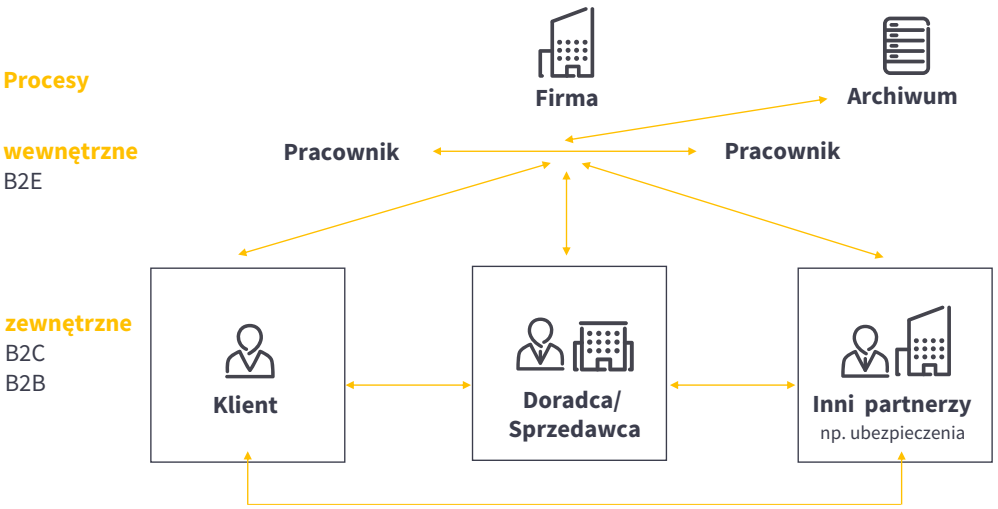

Kontakt w ramach Customer Journey - zarówno bezpośrednio (twarzą w twarz), jak i pośrednio

Rodzaje dokumentów z podpisem elektronicznym

Praca z narzędziami cyfrowymi w ramach wymaganych przepisami wygląda czasem o wiele prościej niż się może wydawać. Dokumenty nie wymagające formalności proceduralnych są ważne z podpisem elektronicznym, a w zależności od rodzaju podpisu mogą posiadać wysoką wartość dowodową.

Poniżej przedstawiono poszczególne rodzaje takich dokumentów, które mogą być podpisywane elektronicznie:

- **Banki i kasy oszczędnościowe**
  Otwieranie, zmiana i zamykanie rachunku bankowego, pełnomocnictwa maklerskie, protokoły odbioru usługi doradczej, dowody wpłat i wypłat, zlecenia stałe, zwolnienia od podatków z zysków kapitałowych
- **Ubezpieczenia**
  Wnioski, umowy, zgłaszanie strat
- **Telekomunikacja**
  Umowy (telefonia komórkowa, telefony stacjonarne, DSL, telewizja kablowa itp.), protokoły serwisowe
- **Dostawcy energii**
  Umowy na dostawy prądu i/lub gazu, dokumentacja zleceń napraw
- **Handel detaliczny**
  Elektroniczne polecenie zapłaty, pokwitowanie sprzedaży lub zwrotu towarów, przyjęcie do naprawy, wnioski o systemy premiowe dla klientów

Kwalifikowane podpisy elektroniczne są wymagane do zatwierdzania jedynie niewielkiej ilości operacji.

Rodzaje dokumentów, w których nie można użyć podpisu elektronicznego

W przypadku niektórych dokumentów posługiwanie się podpisem elektronicznym jest niezgodne z przepisami i nie może stanowić alternatywy wobec podpisu składanego na papierze. Prawo wyraźnie wyklucza stosowanie podpisu elektronicznego w następujących przypadkach:

- **Wypowiadanie stosunku pracy**
  (por. art. 30 § 3 kodeksu pracy)
- **Przeniesienie własności nieruchomości - wymagana forma aktu notarialnego**
  (por. kodeks cywilny art.§ 158)
- **Oświadczenie właściciela o ustanowieniu ograniczonego prawa rzeczowego na nieruchomości - wymagana forma aktu notarialnego**
  (por. kodeks cywilny art. 245 §2)
- **Oświadczenie darczyńcy - umowa darowizny - wymagana forma aktu notarialnego**
  (por. kodeks cywilny art. 890 § 1)
- **Testament notarialny - wymagana forma aktu notarialnego**
  (por. kodeks cywilny art. 950)
- **Zapisy windykacyjny - wymagana forma aktu notarialnego**
  (por. kodeks cywilny art. 9811 § 1)

Niniejsza lista nie uwzględnia wszystkich przypadków

Rodzaje podpisów elektronicznych

Tylko niektóre operacje wymagają zastosowania pewnego rodzaju podpisów elektronicznych (kwalifikowanych lub zaawansowanych). Tego rodzaju podpisy elektroniczne określają typ transakcji dokonywanej między firmą a konsumentem, figurując w prawie cywilnym i handlowym jako środek umożliwiajacy realizację procedur.

Wiarygodność, a więc ważność podpisu elektronicznego, jest ściśle związana z możliwością udowodnienia jego autentyczności oraz integralności. To z kolei zależy od rodzaju danego podpisu:

Rodzaj podpisu elektronicznego	Wiarygodność dowodowa
Zwykły podpis elektroniczny, zaawansowany podpis elektroniczny	Swobodna ocena dowodów przez sąd na podstawie oględzin
Kwalifikowany podpis elektroniczny	Dowód domniemania prawdziwości

Pieczęć elektroniczna jako podpis osób prawnych

W ramach przepisów związanych z rozporządzeniem eIDAS osoby prawne, jak np. urzędy i firmy, mogą używać pieczęci elektronicznych zamiast podpisów elektronicznych przypisanych do poszczególnych osób. W języku potocznym „podpisem organizacji". Również tutaj należy rozróżniać podpisy „zaawansowane" oraz „kwalifikowane". Taka pieczęć ułatwia chociażby skanowanie zastępcze, co przyśpiesza proces przejścia z archiwów papierowych na elektroniczne.

Dokumenty podpisywane za pomocą oprogramowania spełniającego większość wymogów dotyczących podpisów zaawansowanych posiadają w sądzie większą moc dowodową niż podpisy zwykłe.

Jak wyglądają regulacje prawne?

Unia Europejska

Już w 2016 r. europejskie rozporządzenie nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania (eIDAS) zastąpiło dyrektywę 1999/93/WE, ułatwiając elektroniczne podpisywanie dokumentów w Unii Europejskiej.

Rozporządzenie eIDAS

- obowiązuje powszechnie i automatycznie we wszystkich krajach UE
- dopuszcza stosowanie podpisów zdalnych
- dotyczy procesów związanych z identyfikacją elektroniczną, pieczęcią elektroniczną, elektronicznym znacznikiem czasu, dokumentami elektronicznymi, usługami przekazu elektronicznego i elektronicznych przesyłek poleconych (np. De-Mail) oraz uwierzytelniania stron internetowych
- określa uznawanie usług zaufania między krajami UE

Specyfikacje podpisów elektronicznych

Certyfikaty do generowania podpisów elektronicznych rozróżnia się według następujących cech:

Okres ważności

- Certyfikaty o długim okresie ważności wynoszącym kilka lat - z reguły od trzech do pięciu lat
- Certyfikaty o krótkim okresie ważności/ certyfikaty ad-hoc/ certyfikaty jednorazowe z okresem ważności wynoszącym kilka minut lub godzin wystawiane celem złożenia jednego lub większej ilości podpisów
- Certyfikaty podmiotów świadczących usługi zaufania, firm lub organizacji

Miejsce przechowywania

- Podpis zdalny/ podpis w chmurze - certyfikaty generujące podpisy pobiera się z Internetu, w przypadku wyjątkowo wysokich wymogów bezpieczeństwa następuje to z modułu bezpieczeństwa sprzętu dostawcy usług zaufania
- Podpisy lokalne - certyfikaty wydawane są na kartach inteligentnych lub innych bezpiecznych tokenach. Wymaga to użycia pewnych urządzeń, np. czytnika kart.

Generator podpisów

- Podpisy osobiste - składanie oświadczeń woli lub potwierdzeń o tej samej mocy prawnej co podpisy konwencjonalne. Kwalifikowany podpis elektroniczny może być wymagany w niektórych sprawach sądowych, zastępując podpis w formie pisemnej.
- Podpisy techniczne - pieczęć i znaczniki czasu potwierdzające dany stan rzeczy lub transakcję. Używają ich z reguły osoby prawne (pieczęcie firmowe) do zabezpieczenia autentyczności lub pochodzenia dokumentu

Korzyści ze stosowania zaawansowanych podpisów elektronicznych

Zaawansowane podpisy elektroniczne można składać wraz z certyfikatem lub bez niego. Można ich użyć także w połączeniu z danymi biometrycznymi oraz własnoręcznym podpisem na tablecie, smartfonie lub podkładce do podpisu.

Zaawansowane podpisy elektroniczne są przydatne wszędzie tam, gdzie nie jest wymagany podpis na papierze!

Powody stosowania zaawansowanych podpisów elektronicznych:

- możliwość jednoznacznego przyporządkowania podpisu do danej osoby
- umożliwienie identyfikacji osoby
- zastosowanie danych generujących podpis elektroniczny zapewnia wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa i samodzielne sprawowanie kontroli
- zespolenie danych z podpisem elektronicznym następuje w sposób umożliwiający późniejsze rozpoznanie zmian wprowadzonych w danych

Kiedy konieczne jest użycie kwalifikowanego podpisu elektronicznego?

Zgodnie z polskim systemem prawnym, oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej. Dla zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Dzięki stosowaniu kwalifikowanego podpisu elektronicznego możemy zawierać umowy, dla których prawo zastrzega konieczność zachowania formy pisemnej (art. 781 kodeksu cywilnego).

Kwalifikowany podpis elektroniczny obowiązuje przy podpisywaniu następujących dokumentów:

- Umowny zakaz konkurencji (art. 7646 §1 kodeksu cywilnego)
- Oświadczenie poręczyciela (art. 876 §2 kodeksu cywilnego)
- Pełnomocnictwo ogólne (art. 99 §2 kodeksu cywilnego)
- Ustanowienie prokury (art. 1092 §1 kodeksu cywilnego)
- Umowa leasingu (art. 7092 kodeksu cywilnego)
- Kredyty konsumenckie (art. 29 ust.1 ustawy o kredycie konsumenckim)
- Umowa o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu (art. 9 ust. 4 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych)
- Umowy najmu okazjonalnego lokalu (art. 19a ust. 6 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego)

Do uzyskania kwalifikowanego podpisu zaufania wymagany jest dostawca usług zaufania kwalifikowany i akredytowany zgodnie z europejskim rozporządzeniem eIDAS (QTSP - Qualified Trust Service Provider). Dostawca ten zapewnia wszelkie niezbędne kwalifikowane certyfikaty, na podstawie których wydawane są podpisy elektroniczne.

Przepisy wymagają użycia podpisu kwalifikowanego w przypadku dokumentów szczególnego rodzaju. Zatem przed podjęciem decyzji o posługiwaniu się podpisem elektronicznym należy dokładnie zastanowić się nad obszarem jego zastosowania i jasno określić swoje oczekiwania. Ponadto wybierając swoich partnerów powinno się sprawdzić, czy figurują oni jako kwalifikowani dostawcy usług zaufania.

Czym jest kwalifikowany podpis elektroniczny?

Istnieją metody ułatwiające korzystanie z kwalifikowanych podpisów elektronicznych, które są dopasowane do nowoczesnych procedur. Od momentu wprowadzenia europejskiego rozporządzenia eIDAS kwalifikowane podpisy elektroniczne można używać w całej Unii Europejskiej. Rozporządzenie to reguluje korzystanie ze środków identyfikacji elektronicznej i usług zaufania na poziomie krajów członkowskich UE oraz sprawia, że kwalifikowany podpis elektroniczny składany w jednym z krajów UE ma tę samą moc prawną we wszystkich pozostałych krajach członkowskich na równi z podpisem odręcznym złożonym w danym państwie. Wprowadzenie podpisu elektronicznego umożliwia stworzenie wiążącej prawnie jednolitej formy komunikowania się bez względu na granice państw.

Generowanie kwalifikowanego podpisu elektronicznego od strony technicznej opierało się dotychczas na kartach podpisu oraz uwierzytelnianiu dwuskładnikowym. Dzięki kwalifikowanemu podpisowi elektronicznemu wykonanie tej czynności przechodzi na kwalifikowanego dostawcę usług zaufanych, który dostarcza sprzętowy moduł bezpieczeństwa. Tym samym dodatkowe wyposażenie techniczne (karta podpisu elektronicznego, czytnik) przestaje być potrzebne do wygenerowania kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

Dostawca usług zaufania musi być w stanie ustalić tożsamość użytkownika podpisu ponad wszelką wątpliwość.

Często współpracujesz z innymi krajami Europy i musisz często składać podpisy? Zatem wybór właściwego dostawcy usług zaufania jest szczególnie ważny. Dalsze informacje znajdziesz na końcu niniejszej białej księgi.

Kim jest dostawca usług zaufania?

Dostawca usług zaufania musi wykazać zgodność świadczonych przez siebie usług z wymaganiami europejskiego rozporządzenia eIDAS, a następnie otrzymać odpowiedni kwalifikowany status kwalifikowanego dostawcy lub odpowiedni certyfikat.

Do tych usług zaliczają się przykładowo:

- Generowanie certyfikatów podpisów kwalifikowanych
- Generowanie certyfikatów pieczęci kwalifikowanych
- Kwalifikowane znaczniki czasu
- Kwalifikowane certyfikaty stron internetowych

W Polsce i całej Unii Europejskiej wszystkie podpisy elektroniczne wygenerowane przez certyfikowanego, europejskiego dostawcę usług zaufanych są zrównane z formą pisemną.

Dzięki temu możliwa jest współpraca z dowolnym dostawcą usług zaufanych pochodzącym z krajów UE, np. z włoską firmą Namirial. Według stanu z września 2019 r. we Włoszech znajduje się więcej firm z branży usług zaufanych niż przykładowo w krajach niemieckojęzycznych. Wiele dostawców usług zaufanych z innych państw UE działa póki co wyłącznie na swoim rodzimym rynku. Ich wykaz można zobaczyć w aplikacji EU Trusted List Browser.

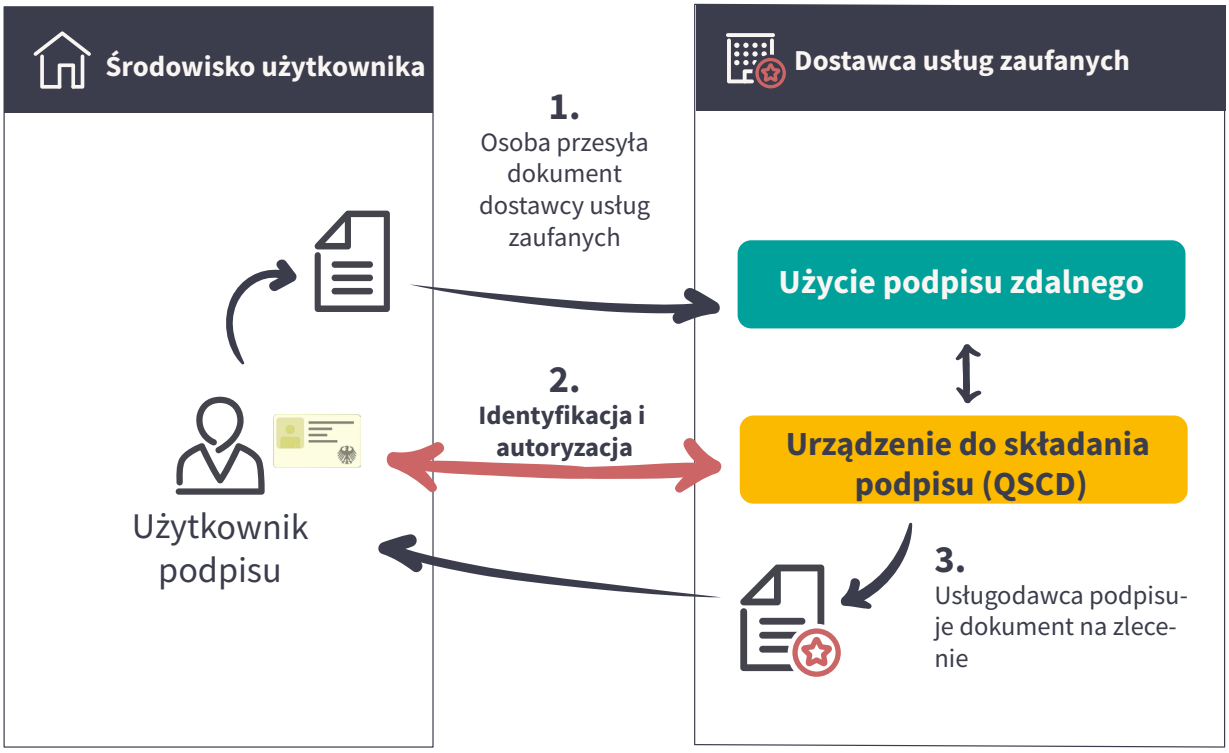

Źródło: Federalny Urząd ds. Bezpieczeństwa i Technologii Informacyjnych

JobRouter•

JobRouter

Spółka JobRouter AG jest globalnym dostawcą usług umożliwiających firmom transformację cyfrową oraz producentem platform dygitalizacji typu low-code dla klientów małej, średniej i dużej wielkości z różnych branż. JobRouter pomaga przedsiębiorstwom zoptymalizować swój workflow, wydajnie zarządzać przepływem danych i dokumentów, jak również dygitalizować zewnętrzne oraz wewnętrzne procesy biznesowe. Dzięki zintegrowaniu JobRouter® Sign platforma poszerza swoją funkcjonalność o możliwość składania podpisu elektronicznego zgodnie z wymogami prawa, co można zainicjować z dowolnego procesu w sposób bezpieczny pod względem obowiązujących przepisów.

JobRouter® Sign daje klientom różnej wielkości z najrozmaitszych branż bezpieczeństwo, komfort i pewność podczas wykonywania wszelkich transakcji wymagających podpisów. Bezprzewodowe zintegrowanie z Namirial eSignA-nywhere z elastycznym procesem zarządzania oraz skuteczne zautomatyzowanie procesów JobRouter® zezwala na inicjowanie i składanie podpisów elektronicznych w trakcie wykonywanych procesów.

Wraz z międzynarodową siecią 170 partnerów oraz oddziałami w Wielkiej Brytanii, Turcji, Polsce i USA JoubRouter AG dostarcza rozwiązania techniczne dla ponad 120 klientów na całym świecie, w tym czołowych przedsiębiorstw jak Euromaster, HARIBO, HELMA Eigenheimbau, Uniwersytet w Konstancji, Klöckner & Co., MEYER WERFT, S&G Automobil, Uniwersytet w Bernie czy ZF TRW.

Siedziba spółki JobRouter AG znajduje się w Mannheim (Niemcy). Więcej szczegółów na stronie www.jobrouter.com.

Namirial

Spółka Namirial ma swoją siedzibę we Włoszech, jest dostawcą kwalifikowanych usług zaufania posiadającym oznaczenie EU Trust Mark, które jest zastrzeżone dla usługodawców tej kategorii. Od 2015 r. firma działa na terenie całej Unii Europejskiej.

Namirial jest międzynarodowym dostawcą technologii informacyjnej oraz kwalifikowanym dostawcą usług zaufania zgodnie z europejskim rozporządzeniem 910/2014 eIDAS.

Głównym obszarem działalności firmy Namiarial jest tworzenie rozwiązań umożliwiających wiarygodne przeprowadzanie cyfrowych transakcji. Zaliczają się do tego aplikacje służące do identyfikacji i uwierzytelniania użytkowników, workflow do orkiestracji procesów związanych z podpisem elektronicznym, zapewnienie certyfikatów generujących podpisy i pieczęcie elektroniczne, procedury długoterminowego archiwizowania, procedury elektronicznego fakturowania oraz elektroniczne usługi kurierskie. Namirial wspiera dygitalizację firm w sektorze prywatnym oraz publicznym. Wraz ze swoją międzynarodową siecią liczącą ponad 120 partnerów Namirial obsługuje ponad milion klientów na całym świecie.

Firma powstała w 2000 roku w miejscu swojej dzisiejszej siedziby we włoskiej Senigalli. Namirial posiada 20 oddziałów w pięciu krajach.

Najmłodszą filią jest działająca od 2018 r. spółka Namirial Deutschland GmbH z siedzibą w Herrenberg koło Stuttgartu.
Więcej szczegółów na stronie
ww.namirial.com

JobRouter

e-MSI Sp. z o.o.
Arena Business Center
ul. Stablewskiego 47
60-213 Poznań

Kontakt:
+48 61 624 77 99
biuro@e-msi.pl

JobRouter AG
Besselstraße 26
68219 Mannheim
office@jobrouter.com
www.jobrouter.com

Social Media

twitter.com/jobrouter
facebook.com/jobrouter.workflow
linkedin.com/company/jobrouter-ag
youtube.com/JobRouter
xing.com/companies/jobrouterag

JobRouter Newsletter

go.jobrouter.com/newsletter